

Forespørgeren (Oluf Pedersen): Fra alle sider tales der om, at det offentlige skal spare, fordi man ængstes for den kolossale stigning i udgifterne, man frygter inflationen. Men det må desværre siges, at det kniber med at lade handling følge ordene, det er hidtil mest blevet ved snakken. For mig at se er det, hvis inflationen skal bekæmpes, nødvendigt for det første at sætte ind mod al falsk købekraft, og det gælder i første række de ufortjente indkomster, der flyder af jordrenten. Dette problem drøftede vi i fredags, men desværre ville tilsyneladende hverken venstre, de konservative eller hovedflokkene af de radikale være med til at sætte ind her. Det gælder også den statsfinansiering til lav rente, som foretages med det kummerlige resultat, at renten her i landet er ved at udvikle sig til ren ågerrente, og dermed kan man jo ikke standse inflationen.

For det andet er det nødvendigt at sætte ind over for de offentlige udgifter, både drifts- og anlægsudgifterne, herunder også bygningen af det statsskib, som har givet anledning til denne forespørgsel.

Jeg vil gerne til indledning sige, at det er en beklagelig misforståelse, hvis man tror, man kan hindre det offentlige udgiftsstigninger blot ved at foretage besparelser; det lader sig ikke gøre. Dertil kræves også nye indtægter af en anden art, nogle, som ikke driver de udgifter op, som de skal dække. Vi må prøve på at finde frem til helt andre indkomster, der muliggør skattelettelser, som kunne drive de offentlige udgifter ned. Det ville åbne mulighed for prisfald og nye fald i de offentlige udgifter som følge af dette prisfald — og som følge deraf igen nye skattenedsættelser. På den anden side kan man ikke klare sig uden besparelser. Derfor skal også staten spare, og man skal betænke sig nøje, før man går til bygning af et statsskib til 15 mill. kr. Dette krav om besparelser gælder regeringen, og det gælder også finansudvalget, men jeg mener, at det først og fremmest gælder folketinget. Det nytter jo ikke, at man taler om at spare, hvis regering og finansudvalg strør om sig med penge. Derfor bad jeg den 5. december om en redegørelse vedrørende Grønlandsskibet. Den 11. december gav ministeren på denne foranledning en ret udførlig redegørelse, og deraf fremgik,

at den højtærede minister tillagde et statskib stor betydning. Der ville desuden, sagde den højtærede minister, efter indsættningen af det nye skib stadig være 40 pct. af godset tilbage til privat transport imod 50 pct. før — bortset fra transporten af kul og salt. Ministeren oplyste, at ud fra de fragter, der hidtil var betalt, herunder også ved flyvning, ville der blive besparelser ved statsskibet på 1,5 mill. kr. årlig, og ministeren fremhævede, at et eget skib ville virke som kontrol og regulator på fragtraterne for chartrede skibe. Jeg takkede for redegørelsen og bad ministeren bringe bevillingssagen frem i selve folketinget. Dette blev afvist; ministeren hævdede, at han havde fået bevillingen i finansudvalget.

Se, nu kan jeg ikke bestride, at ministeren er gået frem efter sædvane; men jeg troede, at man efter de forhandlinger, der efter den nye grundlovs gennemførelse blev ført her i tinget om finansudvalgets magt, fra alle sider var enig om, at denne magt skulle begrænses. Vi var, så vidt jeg ved, enige om, at man skulle sørge for at få vigtige bevillinger frem i folketinget, førend pengene var brugt. Jeg var derfor ikke tilfreds med ministerens svar, men jeg erkender, at ministeren har parlamentarisk rygdækning; der er ingen baggrund for noget personligt angreb. Skal nogen angribes, må det blive finansudvalget med dets formand eller det flertal, der bevilgede pengene til skibet, inden vi fik spørgsmålet til behandling her i folketinget. Man skulle næsten tro, at finansudvalget var blevet en stat i staten. Men den højtærede minister kan jo gå til folketinget med et lovforslag, uden at der ville gå nogen splint af den højtærede minister i den anledning, og han har rygdækning for den udgift, der eventuelt kunne løbe på i mellemtiden.

Hvis man kunne få gjort regering og finansudvalg mere forsigtige i fremtiden, tror jeg, der var store penge at tjene, ikke mindst fordi de sager, der skulle til behandling i tinget, dermed kom under den nødvendige offentlige kontrol. Jeg tror, det ville gavne den offentlige sparsommelighed. Regeringerne er ikke gode til at passe på; det kender jeg til fra sommeren 1953 under ministeriet Briksen-Kraft. Finansudvalget er måske noget bedre, men fuld offentlighed er efter min opfattelse det bedste, og jeg